METSIEN TALOUDELLINEN MERKITYS SUOMESSA

17.6.2025

Maa- ja metsätalousministeriö

PUUTA KÄYTETÄÄN MONISSA ARKIPÄIVÄISISSÄ TUOTTEISSAMME

Rakentaminen ja asuminen

Yhdistelmä-materiaalit

Pakkaaminen

Lääkkeet ja hyvinvointi

Energia, biopolttoaineet ja kemikaalit

Biopolymeerit ja biomuovit

Paperi ja sellu

Kuvan lähde: Metsäteollisuus ry

METSÄTEOLLISUUDELLA ON SUOMESSA PITKÄT PERINTEET

Metsävarojen teollinen jalostaminen sahatavaraksi ja paperi-tuotteiksi alkoi Suomessa 1800-luvun lopulla

Metsäteollisuuden viennin arvo Suomessa vuonna 2024 oli noin 12,0 miljardia euroa. Metsäteollisuuden osuus Suomen tavaraviennistä oli noin 17 prosenttia.

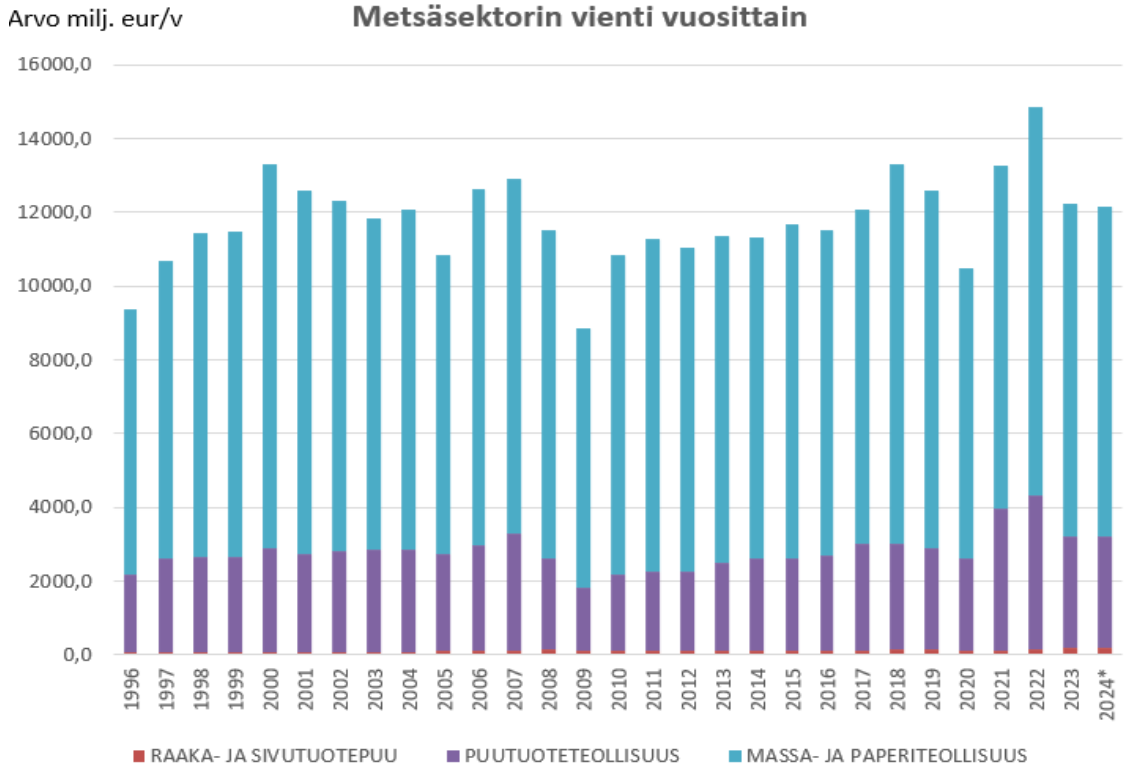

Nykyään puuta hyödynnetään puutuoteteollisuuden sekä massa- ja paperiteollisuuden lisäksi muun muassa tekstiilien, lääkkeiden, kemikaalien, funktionaalisten elintarvikkeiden, eläinten rehujen, muovien, kosmetiikan, älypakkausten, akustisten materiaalien, akkujen ja liikenteen biopolttoaineiden valmistuksessa.

Metsäteollisuuden viennin bruttoarvo 1996–2024, milj. euroa. Lähde: Luonnonvarakeskus [Viitattu 18.6.2025]

METSÄTEOLLISUUS KÄYTTÄÄ PUUN TEHOKKAASTI ERI KÄYTTÖKOHTEISSA

Metsäteollisuus käytti vuonna 2024 raakapuuta yhteensä 62,7 miljoonaa kuutiometriä.

Suurin osa raakapuusta menee sellu- ja saha-teollisuuden käyttöön.

Eri puutavaralajeista tärkeimmät ovat mäntykuitupuu ja kuusitukit.

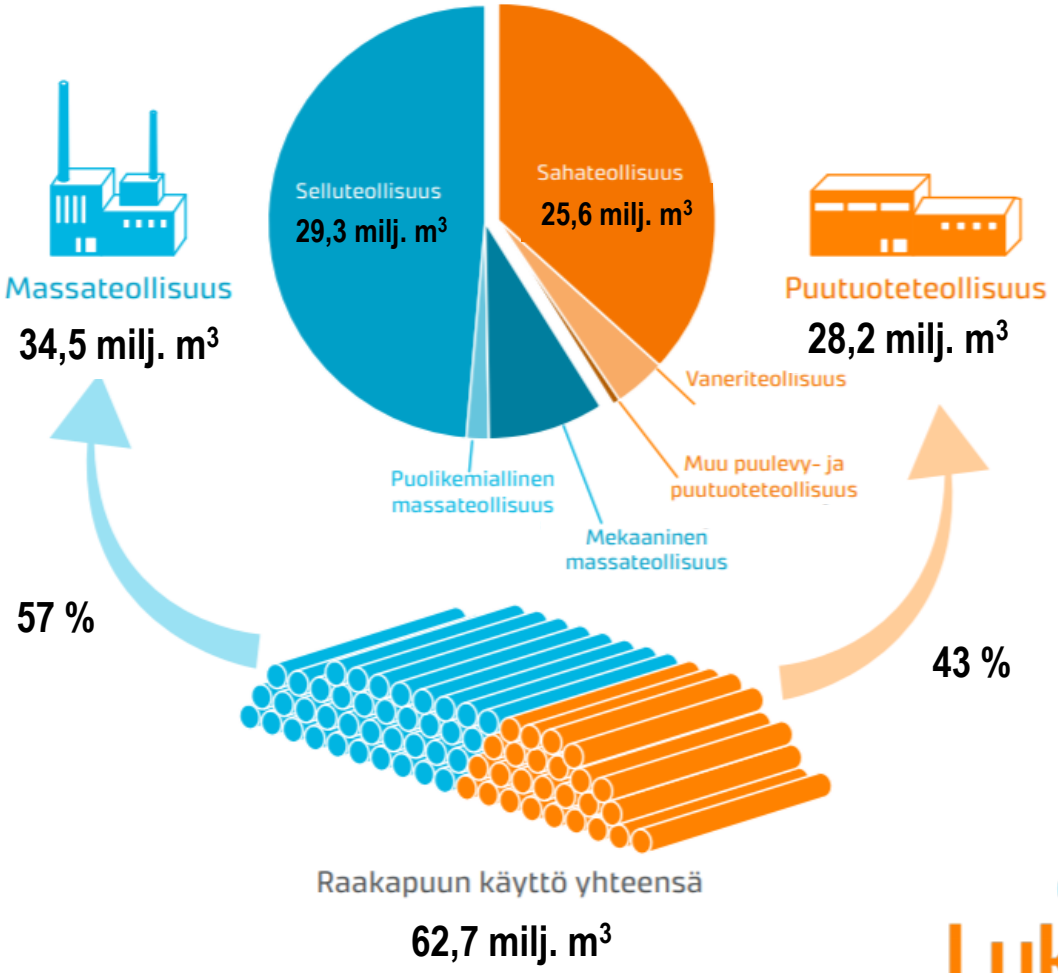

Metsäteollisuuden raakapuun käyttö Suomessa v. 2024.

Lähde: Luonnonvarakeskus [Viitattu 26.5.2025]

METSÄTEOLLISUUS KÄYTTÄÄ REILUN 60 MILJOONAA KUUTIOMETRIÄ PUUTA VUOSITTAIN

Vuonna 2024 metsäteollisuus käytti tukki- ja kuitupuuta 62,7 miljoonaa kuutiometriä

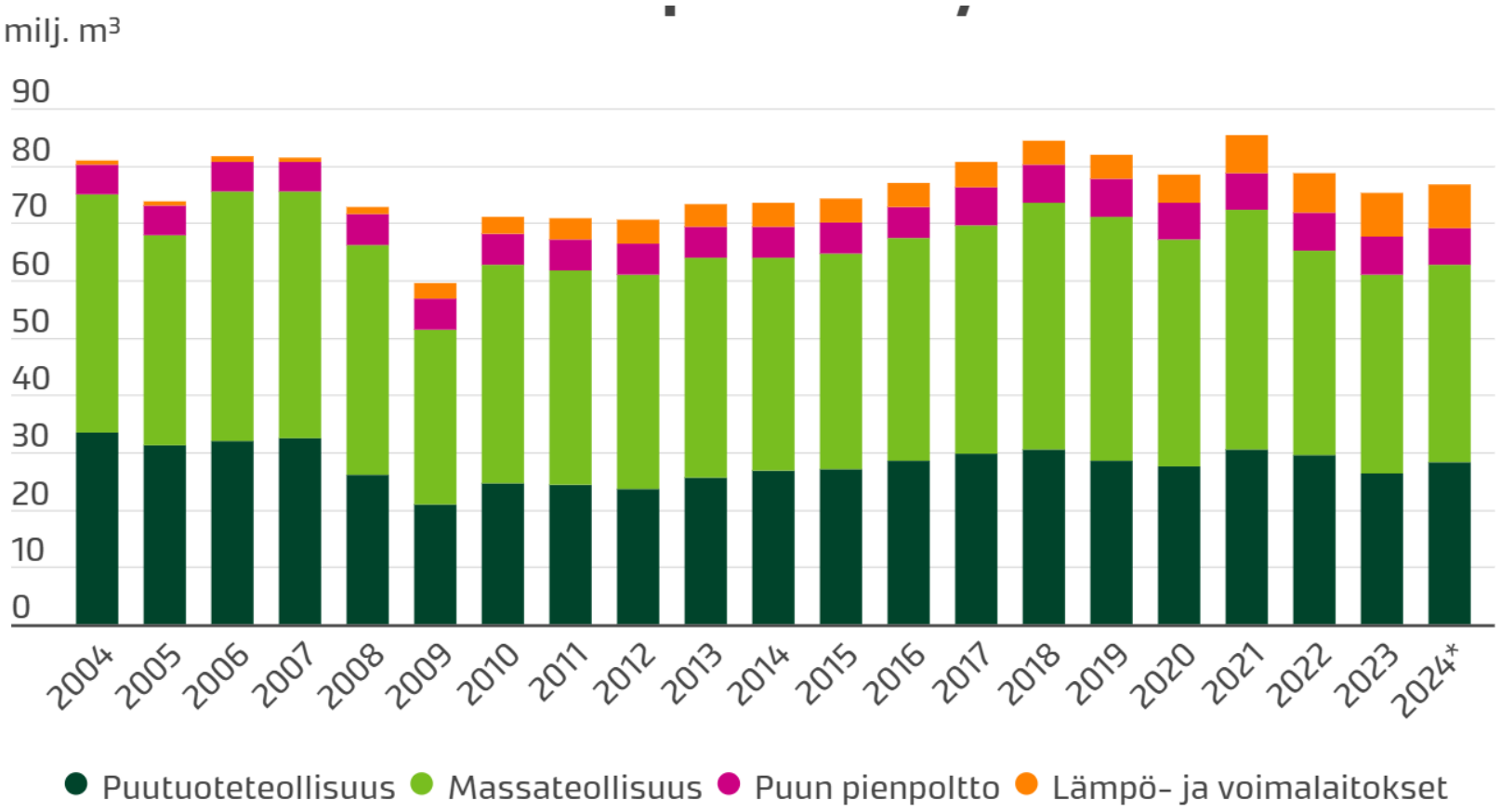

Vuonna 2024 puutuoteteollisuudessa jalostettiin raakapuuta yhteensä 28,2 milj. kuutiometriä. Tästä sahateollisuudessa käytettiin 25,6 milj., vaneri-teollisuudessa 2,4 milj. kuutiometriä ja loput muussa puutuoteteollisuudessa. Massateollisuudessa käytettiin 34,5 milj. m3.

Kotimaisen sivutuotepuun käyttö metsäteollisuuden tuotannossa oli 8,7 miljoonaan kuutiometriä. Yli 80 prosenttia sivutuotepuusta käytettiin selluteollisuudessa.

Raakapuun käyttö Suomessa eri käyttökohteissa 2004-2024 Lähde: Luonnonvarakeskus [Viitattu 18.6.2025].

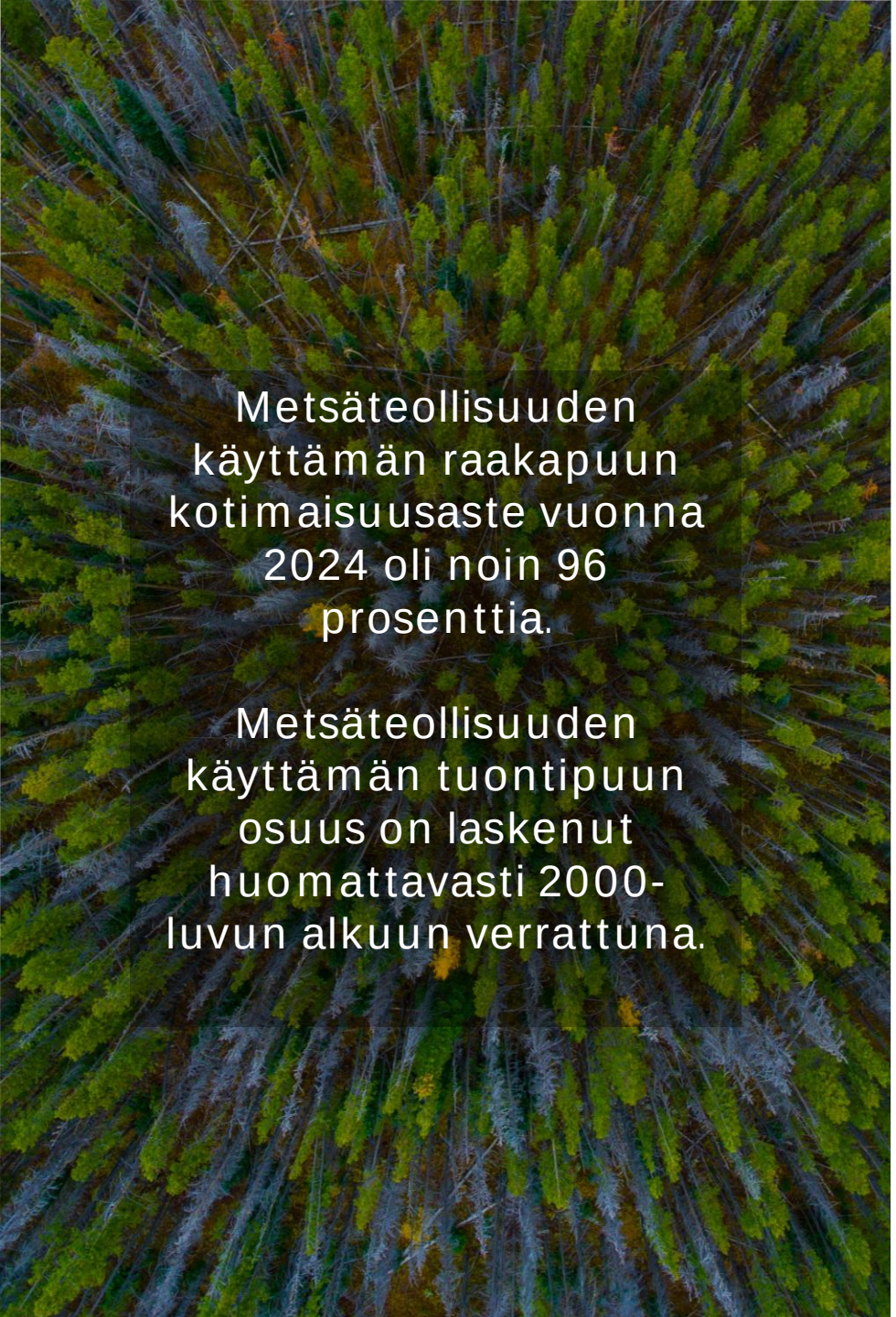

Metsäteollisuuden käyttämän raakapuun kotimaisuusaste vuonna 2024 oli noin 96 prosenttia.

Metsäteollisuuden käyttämän tuontipuun osuus on laskenut huomattavasti 2000-luvun alkuun verrattuna.

METSÄTEOLLISUUDEN KÄYTTÄMÄSTÄ RAAKAPUUSTA SUURIN OSA ON KOTIMAISTA

Vuonna 2024 metsäteollisuus jalosti 58,8 miljoonaa kuutiometriä kotimaista raakapuuta. Metsäteollisuuden jalostamasta raakapuusta 3,8 miljoonaa kuutiometriä oli tuontipuuta (2024). Tuontiraakapuun osuus oli korkeimmillaan 2000-luvun alkupuoliskolla. Nykyisin tuontipuuta on enää noin 4 %.

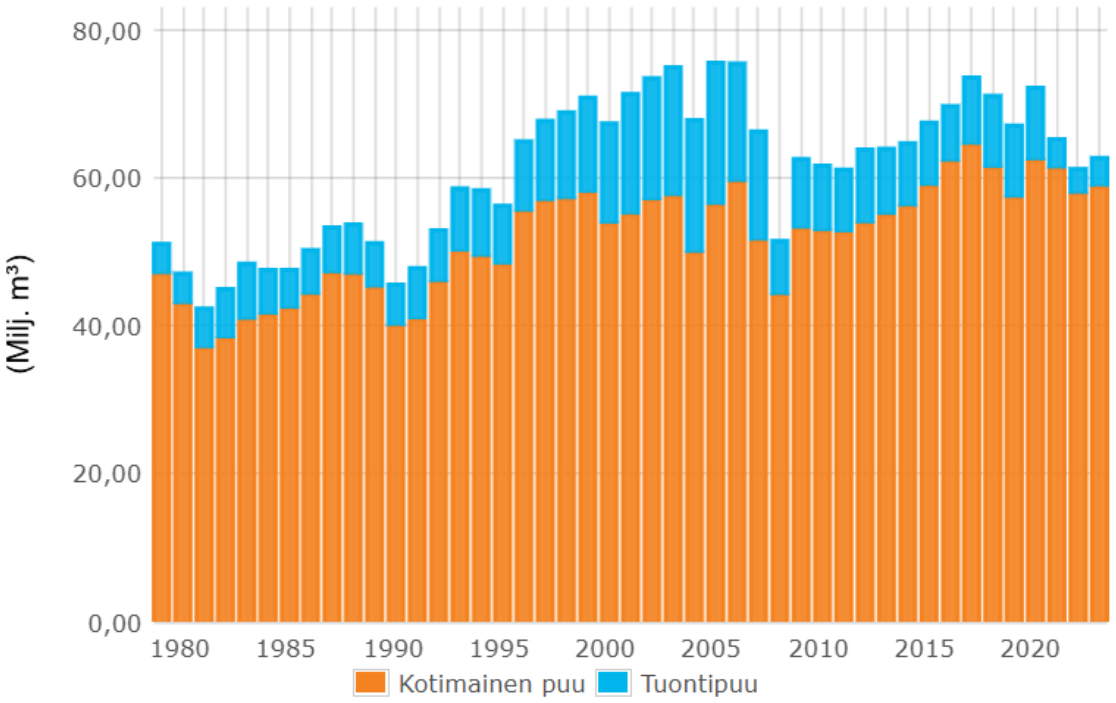

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Metsäteollisuuden puunkäyttö.

Kotimaisen ja tuontipuun osuus metsäteollisuuden käyttämästä raakapuusta 1980–2024
Lähde: Luonnonvarakeskus [Viitattu 18.6.2025]

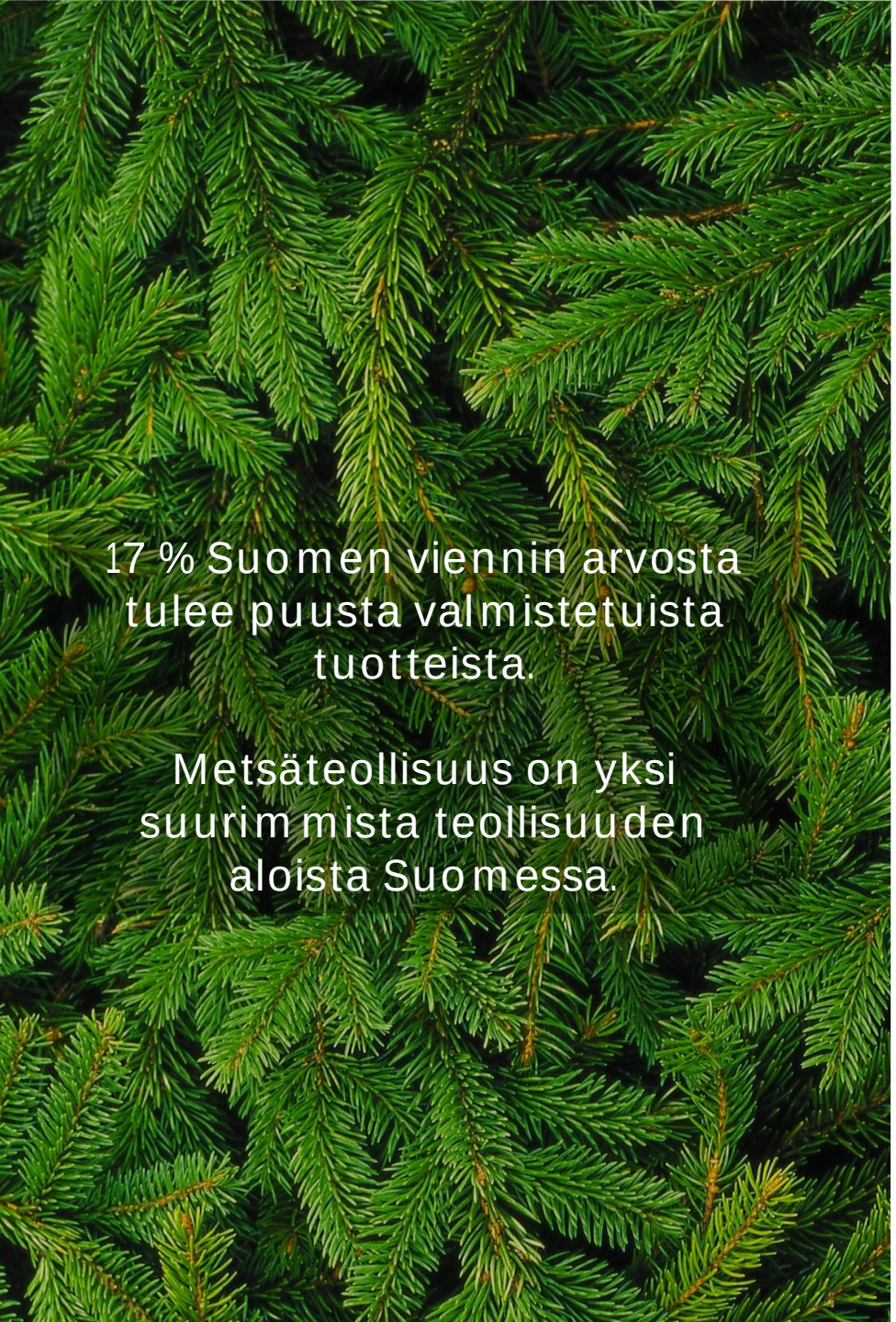

KYMMENEN TÄRKEIMMÄN VIENTI-TUOTTEEN JOUKOSSA ON KOLME PUUHUN PERUSTUVAA TUOTETTA

Puutuote-teollisuus

3,2 mrd. €

Sellu

2,6 mrd. €

Paperi ja kartonki

5,9 mrd. €

Suomen tärkeimmät metsäteollisuuden vientituotteet vuonna 2024, miljardia euroa. Lähde: Tulli –Uljas tilastopalvelu; Luonnonvarakeskus [Viitattu 26.5.2025]

Tullin ulkomaankauppatilastojen mukaan metsäteollisuus-tuotteiden viennin kokonaisarvo oli vuonna 2024 noin 12,1 miljardia euroa. Massa- ja paperiteollisuuden vienti oli arvoltaan lähes 9 miljardia euroa ja puutuoteteollisuus ml. huonekalut noin 3,2 miljardia euroa. Metsäteollisuustuotteiden viennin arvo oli viime vuonna lähes 17 prosenttia koko Suomen tavaraviennin arvosta. Vuonna 2024 tärkeimmät vientimaat olivat Saksa (11 %), Kiina (10 %) ja Yhdysvallat (9 %)

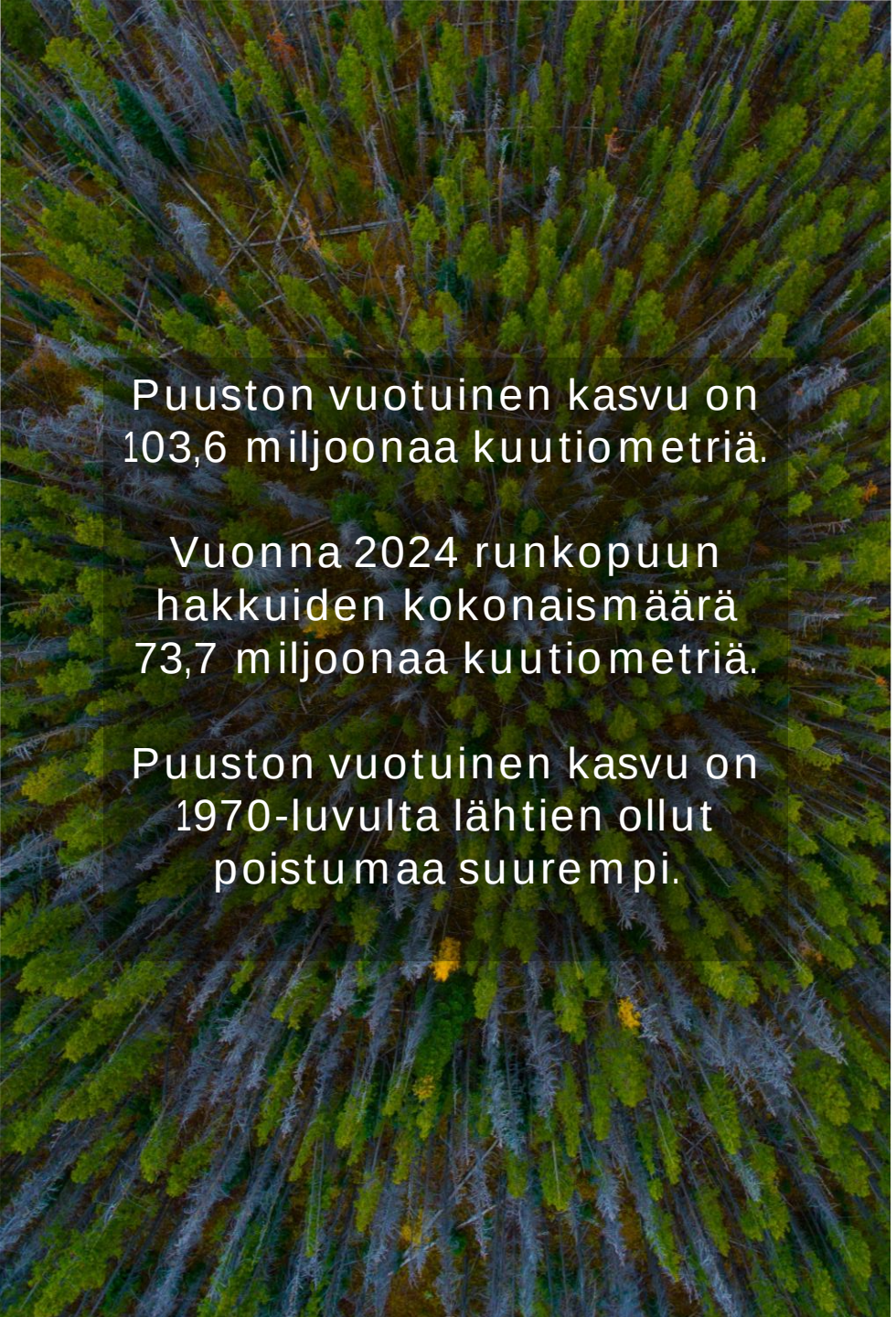

Puuston vuotuinen kasvu on 103,6 miljoonaa kuutiometriä.

Vuonna 2024 runkopuun hakkuiden kokonaismäärä 73,7 miljoonaa kuutiometriä.

Puuston vuotuinen kasvu on 1970-luvulta lähtien ollut poistumaa suurempi.

PUUTA KASVAA ENEMMÄN KUIN HAKATAAN

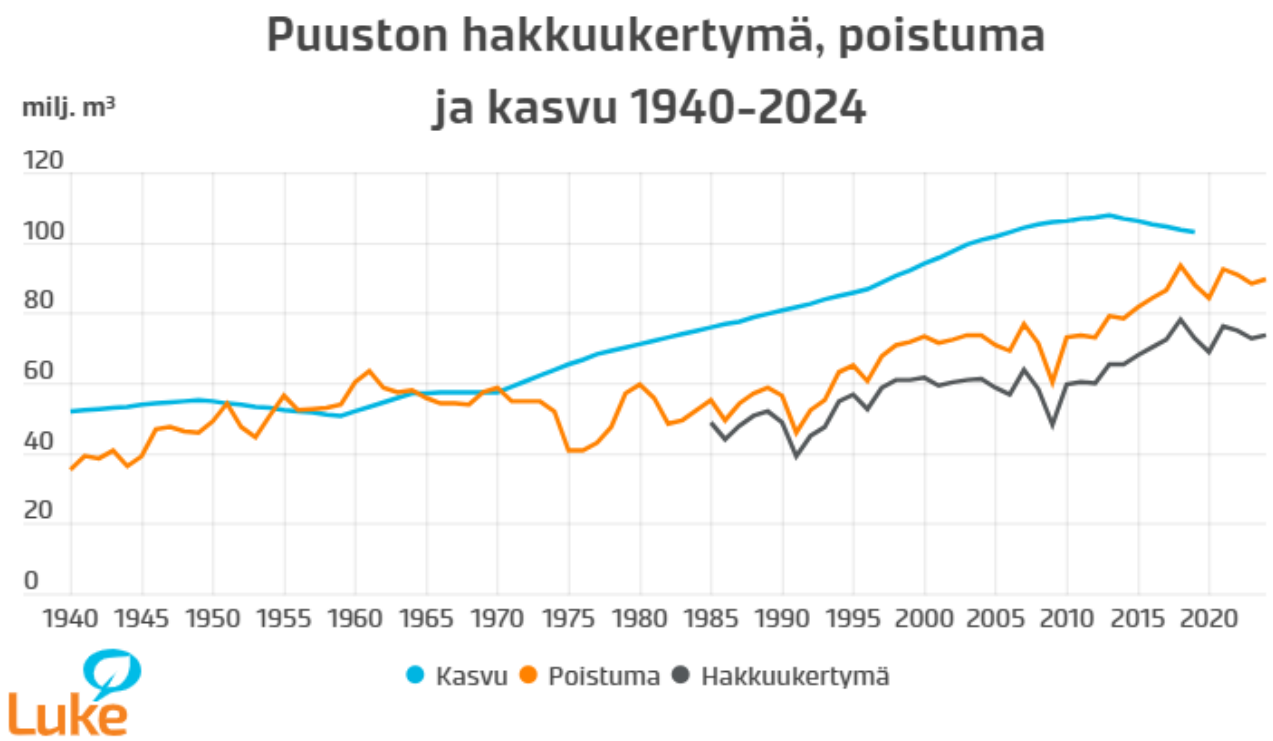

Suomen metsien vuotuinen kasvu, poistuma ja hakkuukertymä vuosina 1940–2024 (milj. m^3). Lähde: Luonnonvarakeskus [Viitattu 26.5.2025]

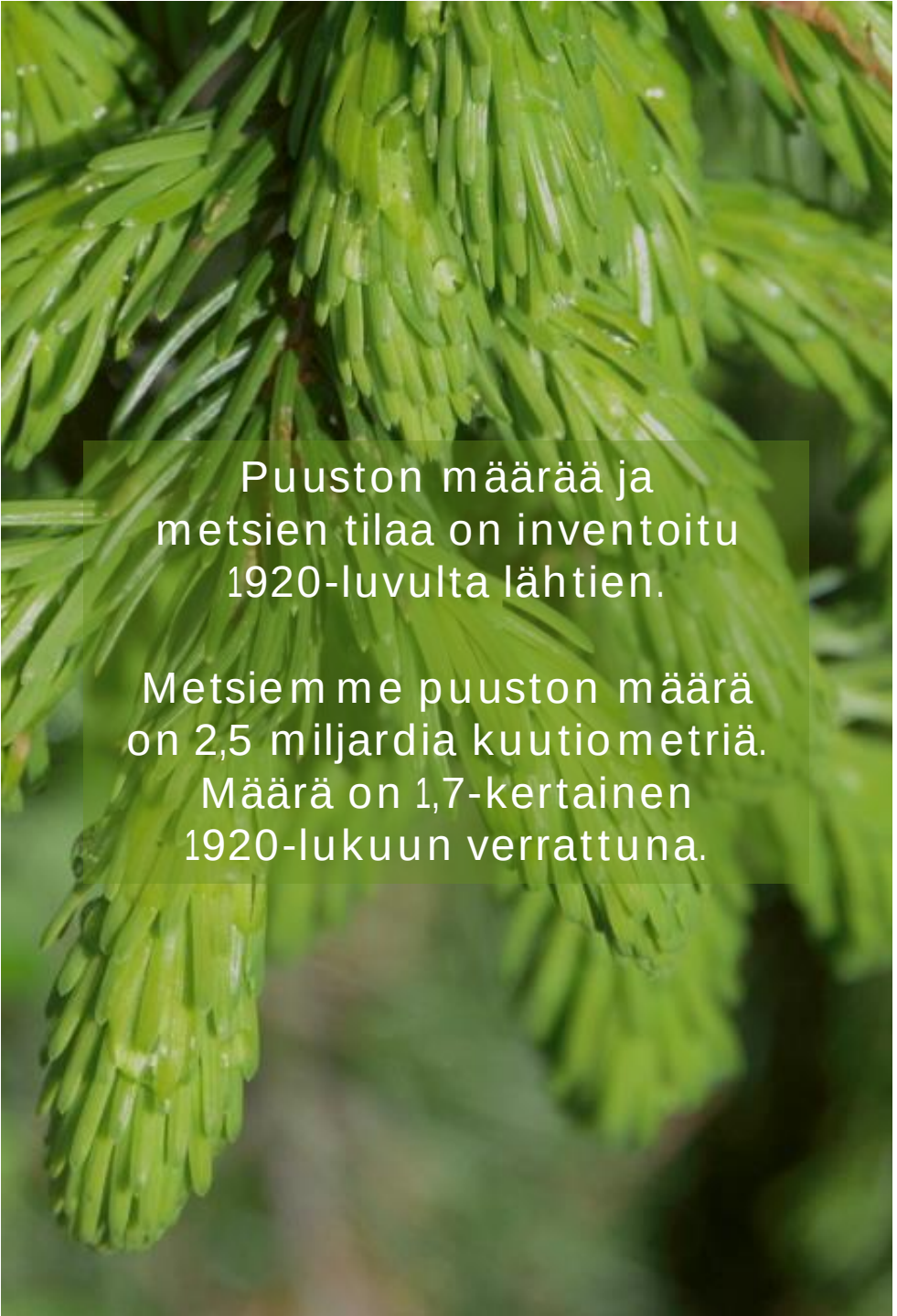

Puuston määrää ja metsien tilaa on inventoitu 1920-luvulta lähtien.

Metsiemme puuston määrä on 2,5 miljardia kuutiometriä. Määrä on 1,7-kertainen 1920-lukuun verrattuna.

PUUSTON MÄÄRÄ SUOMEN METSISSÄ ON KASVANUT VIIMEISET 50 VUOTTA

Kestävä metsien hoito takaa kasvun myös tulevaisuudessa

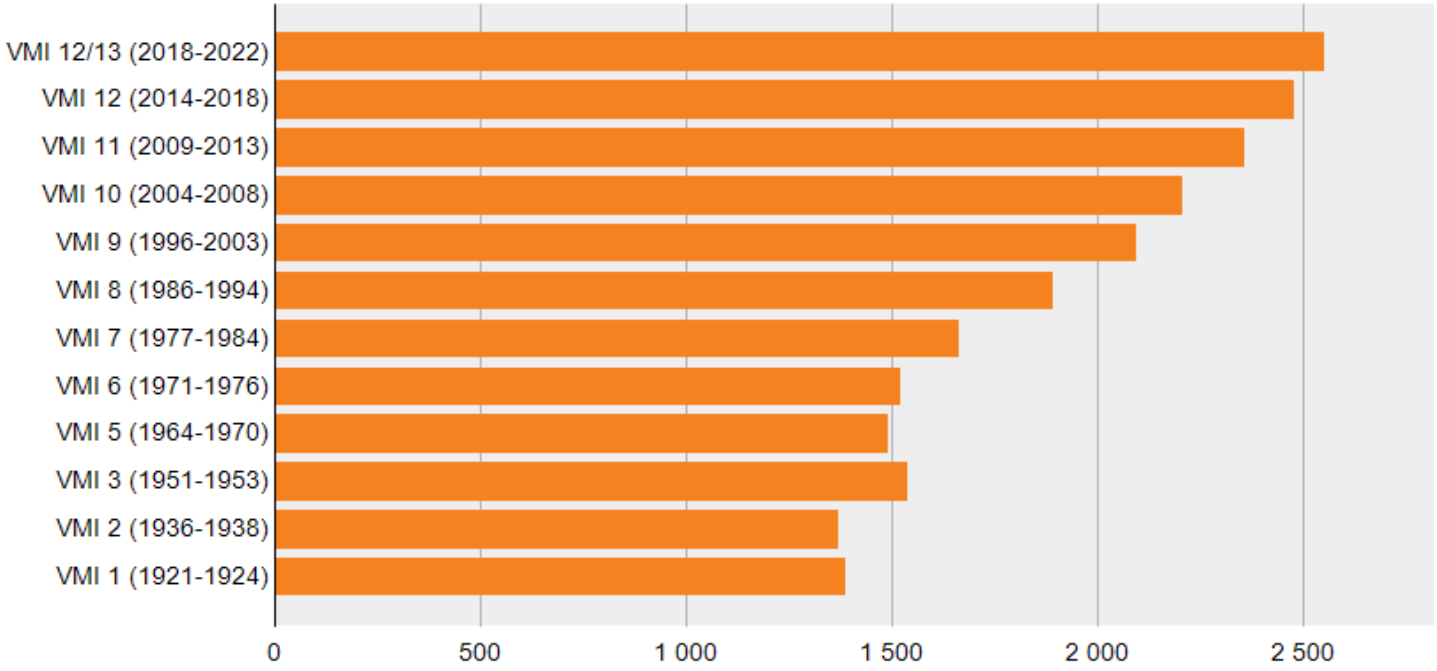

Puuston määrä inventointikausittain, milj. m^3
Lähde: Luonnonvarakeskus

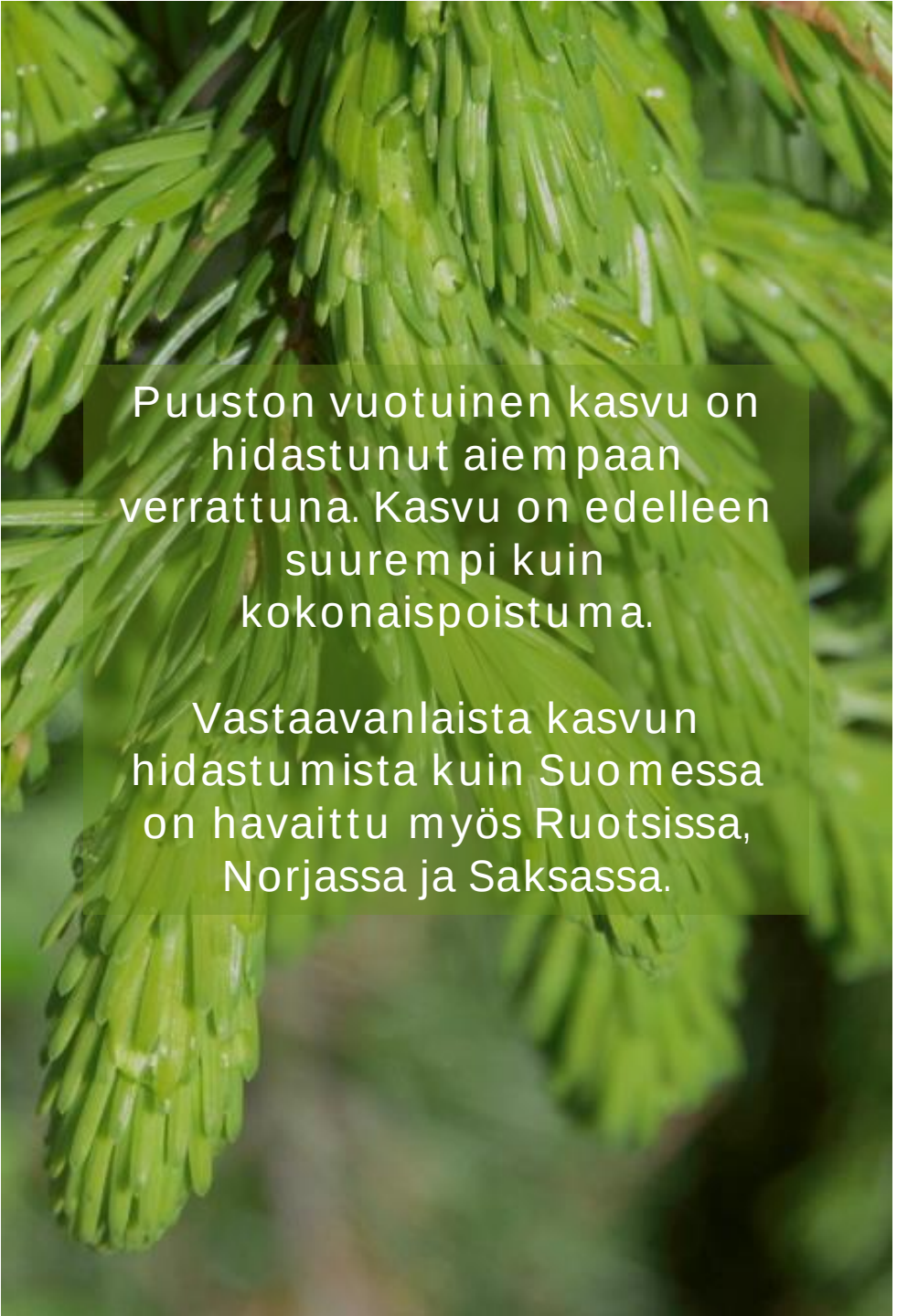

Puuston vuotuinen kasvu on hidastunut aiempaan verrattuna. Kasvu on edelleen suurempi kuin kokonaispoistuma.

Vastaavanlaista kasvun hidastumista kuin Suomessa on havaittu myös Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa.

PUUSTON KASVUVAUHTI ON HIDASTUNUT

Puuston vuotuinen kasvu metsä- ja kitumaalla on viimeisimmän valtakunnan metsien inventoinnin (VMI 13) mukaan noin 103 miljoonaa kuutiometriä. Edellisessä inventoinnin mukaan (VMI 12) puuston vuotuisen kasvun arvio oli lähes 5 miljoonaa kuutiometriä suurempi.

Puuston vuotuisen kasvun hidastumiseen Suomessa ovat vaikuttaneet useat tekijät. Yksi tekijä on metsien varttuminen nopeimman kasvun vaiheen ohi. Metsien ikä selittää kahden viimeisimmän mittausjakson aikana tapahtuneesta puuston kasvun alenemasta noin viidenneksen. Puuston vuotuinen kasvu on hidastunut erityisesti mäntymetsissä, joita on puolet Suomen kaikista metsistä. Suurin osa männyistä on nyt iässä, jossa ne ovat ohittaneet parhaan kasvuvauhtinsa. Lisäksi muutamien viime vuosien kasvukaudet ovat olleet heikot ja puuston kasvua on heikentänyt erityisesti kuivuus. On myös huomattava, että edellisen inventoinnin eli VMI 12:n aikaan kasvuun vaikuttavat sääolosuhteet olivat keskimääräistä paremmat.

Myös metsätuhot vähentävät kasvua. Puuston luontainen kuolleisuus lisääntynyt merkittävästi. Puuston luontainen kuolleisuus on 8,8 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Edelliseen inventointiin verrattuna kuolleisuus on lisääntynyt 1,8 miljoonaa kuutiometriä.

Puuston vuotuiseen kasvuun vaikuttavat myös hakkuumäärät sekä harvennusten voimakkuus. Lue lisää syistä, jotka ovat puuston vuotuisen kasvun aleneman taustalla Luonnonvarakeskuksen artikkelista.

Lähde: Luonnonvarakeskus [Viitattu 26.5.2025]

PUUN KÄYTTÖ

Kuva: Stora Enso

PUURAKENNUKSISSA HIILI SÄILYY PITKÄÄN

Puun käyttö vähentää rakentamisen hiilidioksidipäästöjä. Puumateriaalia hyödyntämällä ilman hiilidioksidia pystytään sitouttamaan rakenteisiin pitkäaikaisesti.

Puurakentamisella on Suomessa pitkät perinteet. Suomessa omakoti- ja rivitaloista suurin osa on puurakenteisia. Vapaa-ajan rakennuksista lähes 99 prosenttia on puurakenteisia.

Viime vuosina puun käyttö on lisääntynyt kerrostalorakentamisessa ja julkisessa rakentamisessa.

Puumateriaalien käyttöä voidaan edelleen lisätä muun muassa julkisivujen energiakorjauksissa, lisäkerros- ja täydennysrakentamisessa sekä infrastruktuurin kuten siltojen rakenteissa.

Puurakentamisen edistäminen vastaa yhteiskunnallisiin ja ilmastopoliittisiin haasteisiin ja tukee hallituksen hiilineutraalisuustavoitetta vuoteen 2035 mennessä.

PUUN OSUUS RAKENTAMISESSA

Pientalorakentamisessa puurakentamisen osuus on n. 90 %, julkisissa rakennuksissa n. 10–20 % ja kerrostaloissa puurakentamisen osuus on viime vuosina ollut n. 5 %. Puun käytön vähentyminen pientalorakentamisessa aiheuttaa laskevan trendin puurakentamisen osuudessa. (Teollisen puurakentamisen toimialaraportti 2023)

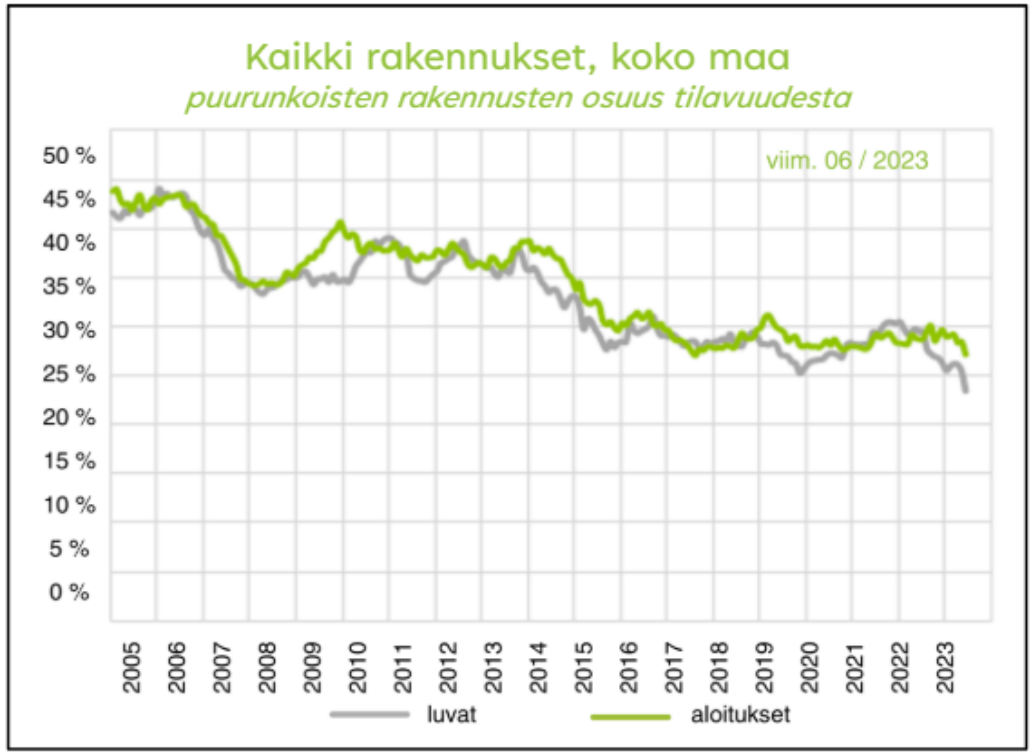

Lähde: Forecon Oy [Teollisen puurakentamisen toimialaraportti 2023, Puutuoteteollisuus ry]

PUUPOHJAISILLA MATERIAALEILLA VOIDAAN KORVATA MUOVIA

Puupohjaisilla materiaaleilla voidaan korvata fossiilisista raaka-aineista valmistettuja muoveja. Biopohjaisia muoveja pystytään valmistamaan kemiallisesti puun selluloosasta ja metsäteollisuuden sivuvirroista.

Biopohjaiset materiaalit soveltuvat käytettäviksi esimerkiksi ruoka-, juoma- ja kosmetiikkapakkauksissa. Myös lelut ja elektroniikan muoviosat voivat olla sovelluskohteita biopohjaisille materiaaleille. Biopohjaisten muovien käytön etuna on biohajoavuus ja kompostoitavuus.

Ominaisuuksiensa ansiosta biokomposiitteja käytetään nykyään muun muassa auto-, rakennus- ja sisustusrakenteissa.

Kuvien lähteet: Kotkamills, VTT, DS Smith

Kuva: Tiina Somerpuro

PUU RAAKA-AINEENA LÄÄKE-, ELINTARVIKE- JA AKKUTEOLLISUUDESSA

Puuraaka-aineen uusia käyttömuotoja kehitetään jatkuvasti

Havupuun kuori sisältää runsaasti antimikrobisia ja antioksidanttisia yhdisteitä, joita voidaan hyödyntää lääke- ja elintarviketeollisuudessa esimerkiksi säilöntä-, suoja- ja makuaineina. Näitä yhdisteitä esiintyy erityisen paljon pohjoisen puissa.

Mustalipeästä erotettava ligniini on puolestaan osoittautunut potentiaaliseksi raaka-aineeksi akkuteollisuudessa, jossa siitä valmistettu biohiili voi korvata fossiilisen grafiitin litiumioniakuissa. Tämä tukee sekä kestävää kehitystä että materiaalista omavaraisuutta.

Uusien menetelmien kehitys on käynnissä, joilla oleellisia yhdisteitä saataisiin eroteltua paremmin teollisuuden sivuvirroista. Esimerkkinä tällaisista MEBIP-hanke. Lisäksi teollisuuden toimijat tutkivat uusia menetelmiä jatkuvasti.

Lue lisää uusista puupohjaista tuotteista esimerkiksi Forest.fi innovaatiot –verkkosivulta.

PUUSTA VOIDAAN VALMISTAA KANGASTA

Viime vuosina Suomessa on syntynyt useita innovaatioita puukuiduista valmistettavien tekstiilien osalta. Puun kuituihin pohjautuvilla tekstiileillä voidaan korvata perinteisiä tekstiilimateriaaleja, kuten puuvillaa ja polyesteriä. Puukuidun käytön etuna on uusiutuvuus sekä tuotannon vähäisempi vedenkulutus.

Kuva: Saku Ruusila

Kuva: Erkki Oksanen / LUKE

SIVUVIRROISTA JA TÄHTEISTÄ TUOTETAAN SÄHKÖÄ JA LÄMPÖÄ

Puupolttoaineet pohjautuvat Suomessa metsäteollisuuden ja metsänhoidon sivuvirtoihin

Puunjalostuksen erilaiset tähteet, kuten puun kuori, sahanpuru, teollisuuden puutähdehake ja sellun valmistuksen jäteliemet voidaan hyödyntää energiaksi.

Myös metsänhoitotöiden ja hakkuiden yhteydessä kerättävät puiden latvukset, oksat, rangat ja kannot voidaan hakettaa ja käyttää energianlähteenä.

Puupolttoaineiden pääkäyttökohde Suomessa on lämmön ja sähkön tuotanto. Vuonna 2024 lämpö- ja voimalaitoksissa käytettiin kiinteitä puupolttoaineita noin 22 miljoonaa kuutiometriä. Tämä vastasi energiasisällöltään 43,1 terawattituntia (TWh).

Sähkön ja lämmön lisäksi puunjalostuksen ja metsänhoidon sivuvirroista voidaan tuottaa myös liikenteen biopolttoaineita.

Lähde: Luonnonvarakeskus [Viitattu: 18.6.2025]

Suomi on asettanut tavoitteeksi tuottaa uusiutuvilla energianlähteillä vähintään 50 prosenttia energiasta 2020-luvulla.

Puupolttoaineet ovat tärkein yksittäinen uusiutuvan energian lähde Suomessa.

PUUPOLTTOAINEILLA TUOTETAAN YLI NELJÄNNES ENERGIAN KOKONAISKULUTUKSESTA

Tärkeimmät puupolttoaineet ovat mustalipeä, kuori ja sahanpuru

Puupolttoaineiden käyttö uusiutuvana energianlähteenä on kasvanut 2000-luvulla merkittävästi ja ne ovat tärkein yksittäinen energianlähde Suomen energian tuotannossa.

Puupolttoaineiden osuus on ollut vuodesta 2012 lähtien suurempi kuin öljyn, hiilen tai maakaasun. Puupolttoaineiden käytön kasvu on perustunut etenkin metsäteollisuuden sivuvirtojen käytön kasvuun.

Kuvasta ilmenee kiinteiden puupolttoaineiden käytön, kuten metsähakkeen, kuoren ja sahanpurun käyttömäärien kasvu.

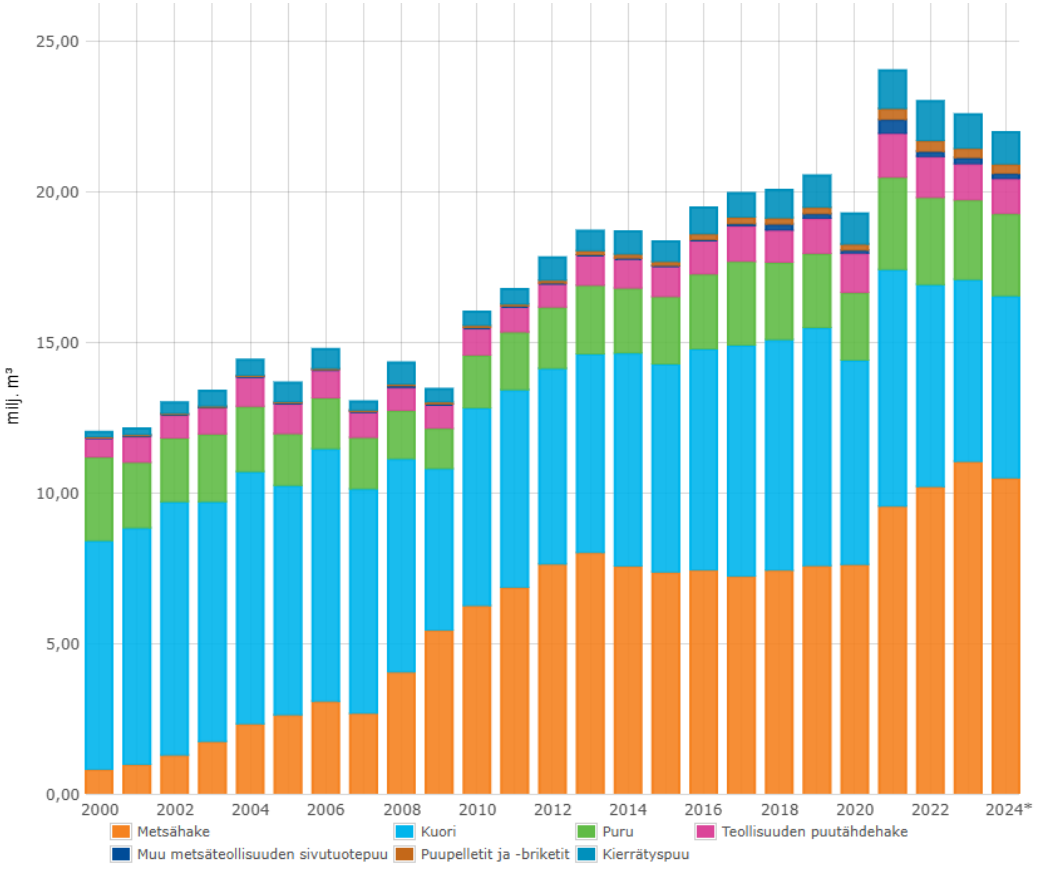

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus, Puun energiakäyttö.

Lähde: SVT: Luonnonvarakeskus [Viitattu 18.6.2025]

METSIEN OMISTUS JA KANTORAHATULOT

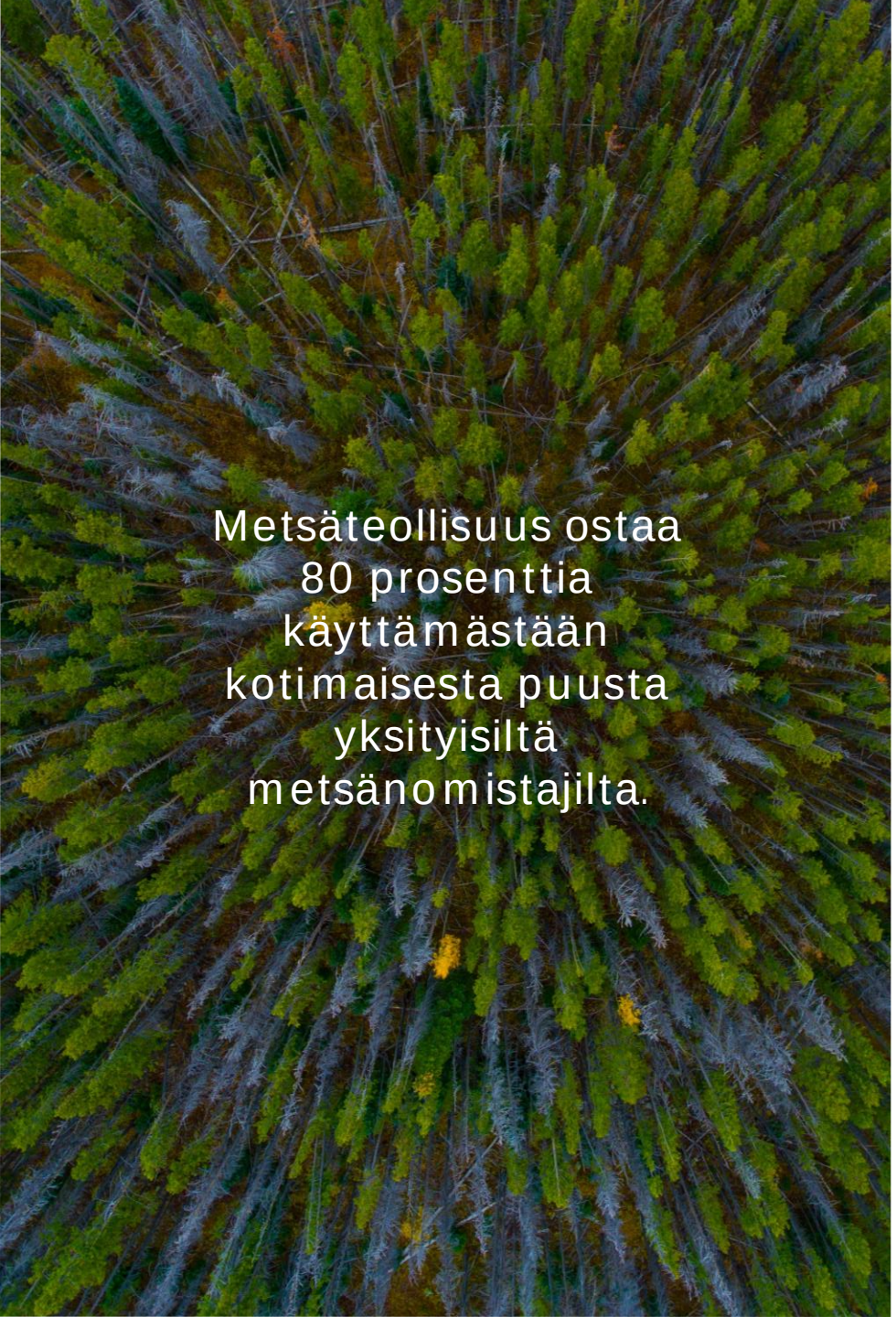

METSÄNOMISTUS SUOMESSA

Yksityiset metsänomistajat ovat merkittävin omistajaryhmä Suomessa omistaen 59 prosenttia metsämaasta. Vähintään 2 hehtaarin kokoisia perhemetsätiloja on noin 350 000 ja metsänomistajia yli 620 000.

Keskimääräinen perhemetsätilan koko Suomessa on 30 hehtaaria. Puuntuotanto on valtaosalle tärkein tavoite.

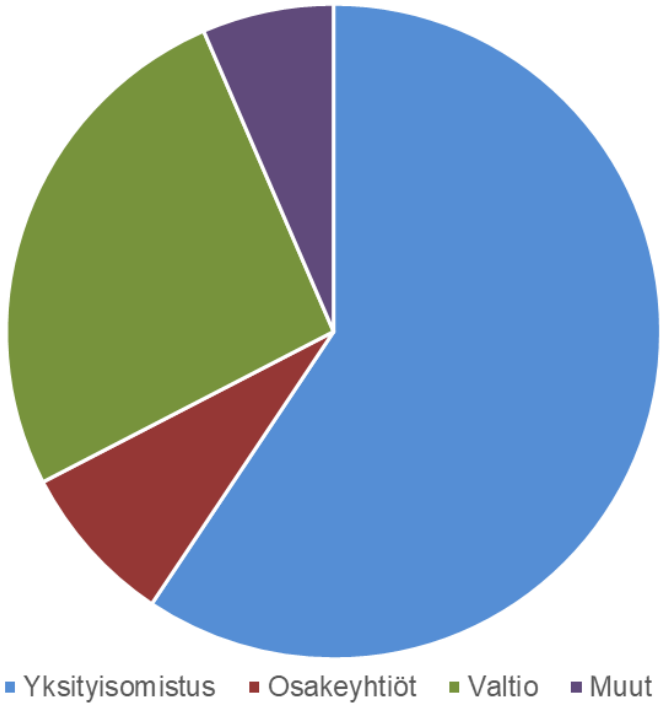

Omistusmuotojen prosenttiosuus metsämaan pinta-alasta. Yksityis-omistus 59 %, Osakeyhtiöt 9%, Valtio 26% ja Muut 6%. Lähde: Luonnonvarakeskus

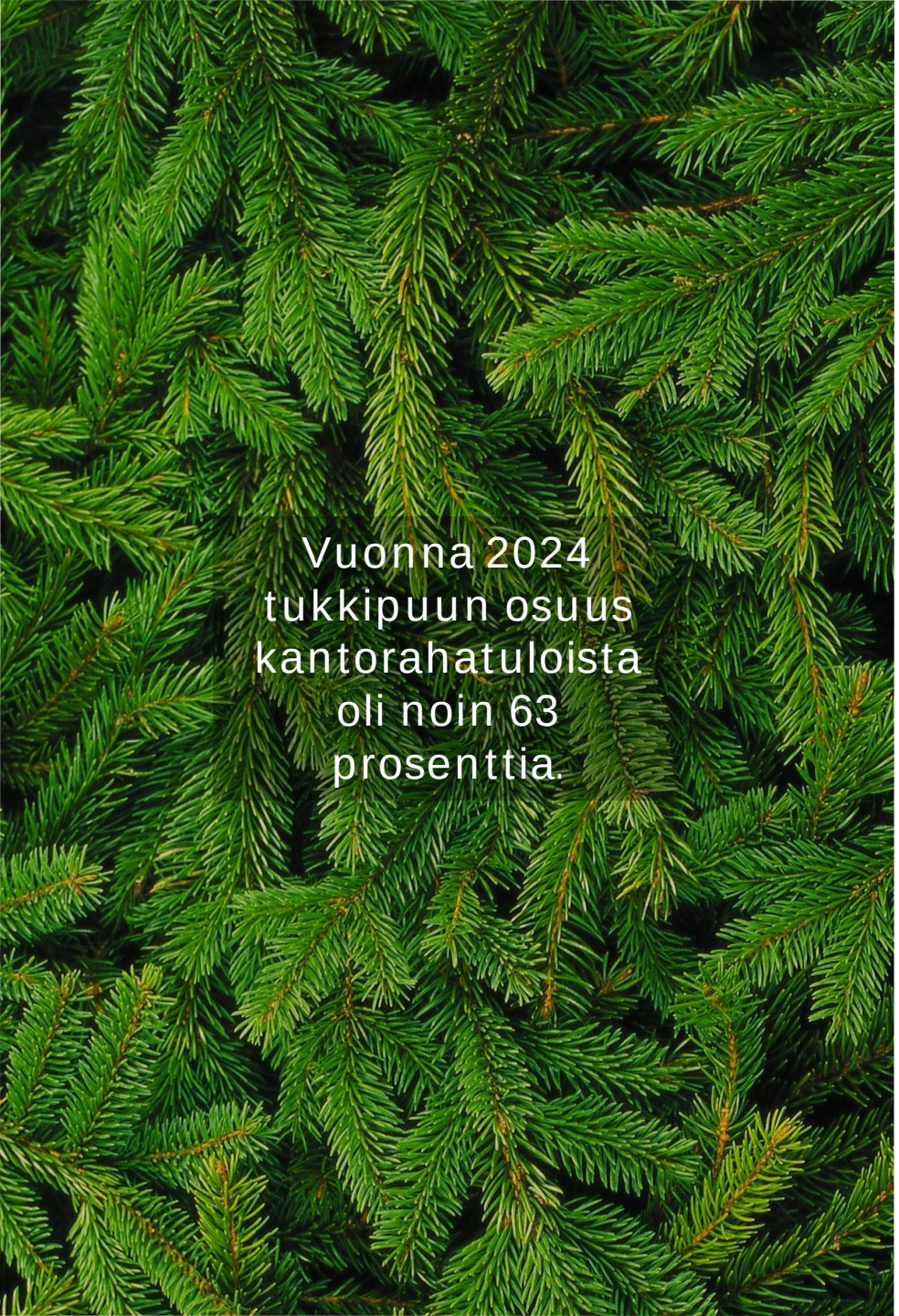

METSÄT OVAT TÄRKEÄ TULONLÄHDE YKSITYISILLE METSÄNOMISTAJILLE

Metsät tuovat taloudellista turvaa ja ovat merkittävä tulonlähde monelle metsänomistajalle. Suomessa kantorahatulot olivat 3,6 miljardia euroa vuonna 2024. Yksityiset metsänomistajat saivat vuonna 2024 kantorahatuloja n. 3 miljardia euroa sekä valtio yhteensä n. 0,6 miljardia euroa.

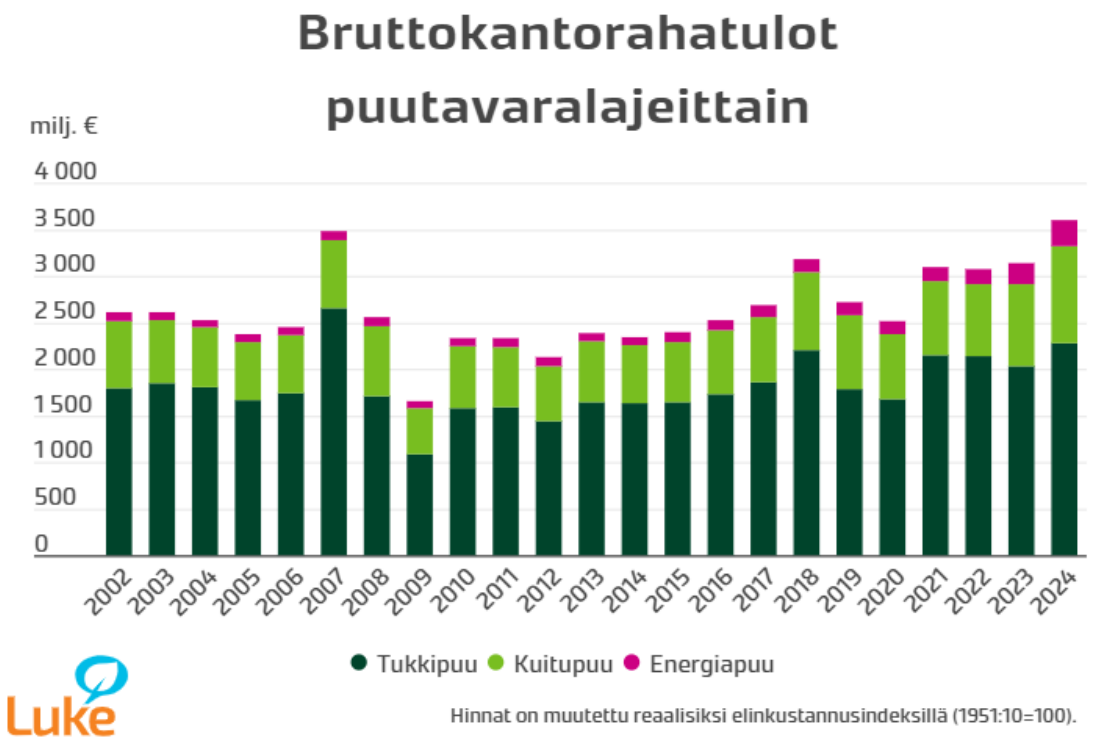

Bruttokantorahatulot 2003–2024. (Luke tilastotietokanta)

METSÄALA TYÖLLISTÄÄ KOKO KETJUSSA

Metsäsektori työllistää moniin eri tehtäviin. Työtehtäviä on tarjolla laajasti metsien hoidossa, puunhankinnassa, metsäteollisuudessa, myynnissä ja markkinoinnissa, tutkimuksessa, vastuullisuudessa sekä julkisella sektorilla. Erityisesti puun alkutuotannossa on suuri työvoimatarve perustutkinnon osaajille kuten metsureille ja metsäkoneenkuljettajille.

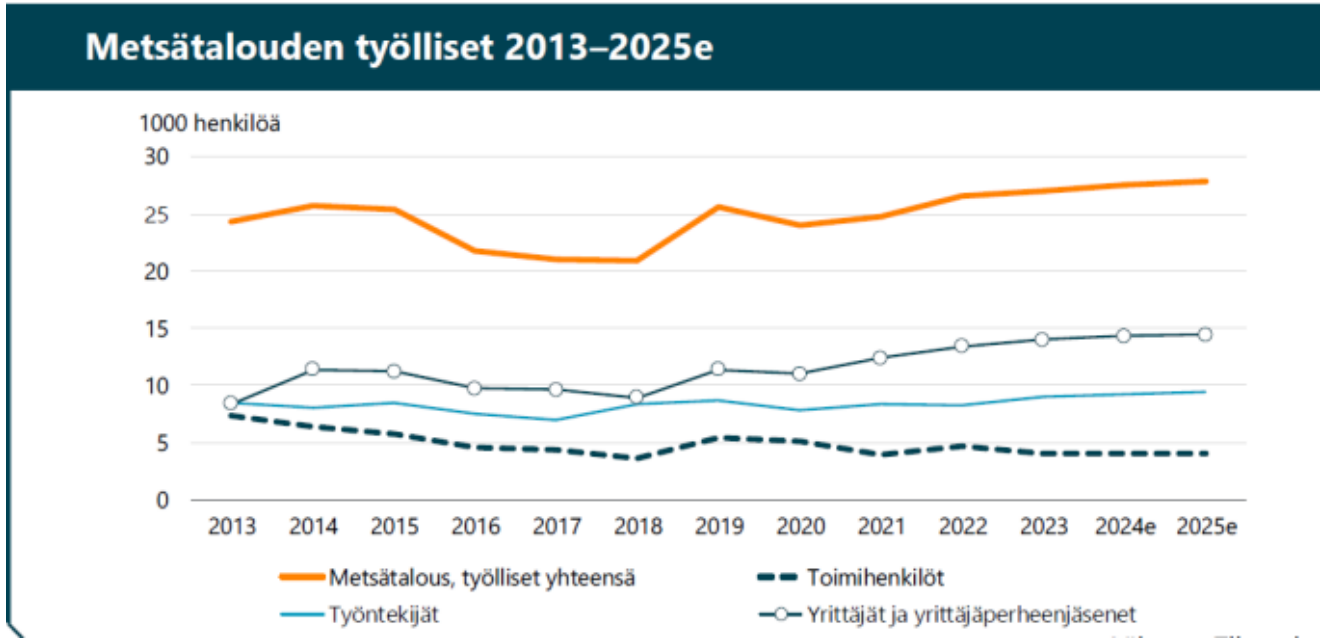

Tilaston lähde: Luonnonvarakeskus ja LUKE [Viitattu 18.6.2025].
Tekstin lähde (Lähde: Mahdollisuuksien metsä)

VIRKISTYS, MATKAILU JA LUONNONTUOTTET

METSIEN VIRKISTYSKÄYTTÖ

Metsät tarjoavat hyvinvointia ja terveydellisiä vaikutuksia, marjoja ja sieniä sekä mahdollisuuden kalastukseen ja metsästykseen.

Suurin osa suomalaisista ulkoilee säännöllisesti. Liikunnan, kokemusten ja nautinnon etsiminen luonnosta on usein metsien virkistyskäytön taustalla.

Jokamiehenoikeudet mahdollistavat metsien virkistyskäytön. Suomen metsissä voi liikkua, marjastaa ja sienestää vapaasti. Olennaista on, ettei jokamiehenoikeuksia käytettäessä aiheuteta vahinkoa tai häiriötä ympäristölle eikä ihmisille.

Kansallispuistot, erämaa-alueet ja retkeilyalueet tarjoavat monipuolisia retkeilyyn ja luonnon virkistyskäyttöön tarkoitettuja alueita. Viime vuonna kansallispuistoihin tehtiin noin 3,6 miljoonaa käyntiä (Lähde: Metsähallitus [viitattu 19.6.2025]

LUONNONTUOTEALA SUOMESSA

Luonnontuotteisiin luetaan sekä luonnonvaraiset että puoliviljellyt luonnontuotteet, kuten marjat, sienet, yrtit, mahla ja sammal.

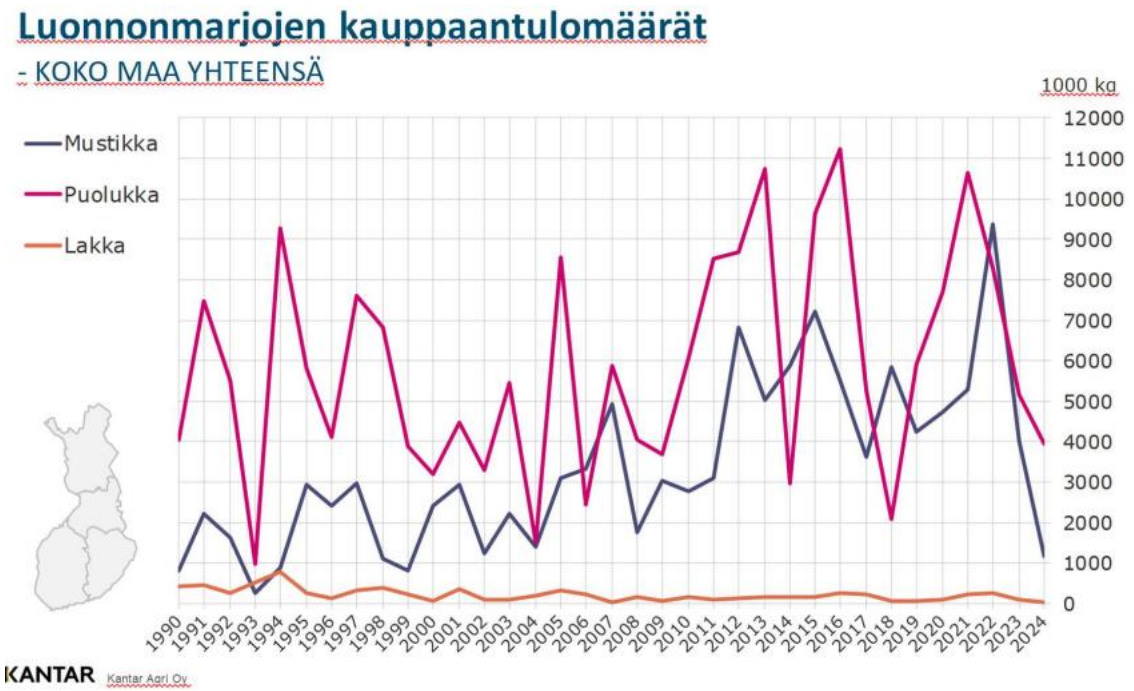

Luonnonmarjojen kauppaantulomäärät 1990–2024 (1000 kg).
Lähde: Ruokavirasto / Marsi raportti 2024 [Viitattu 19.6.2025]

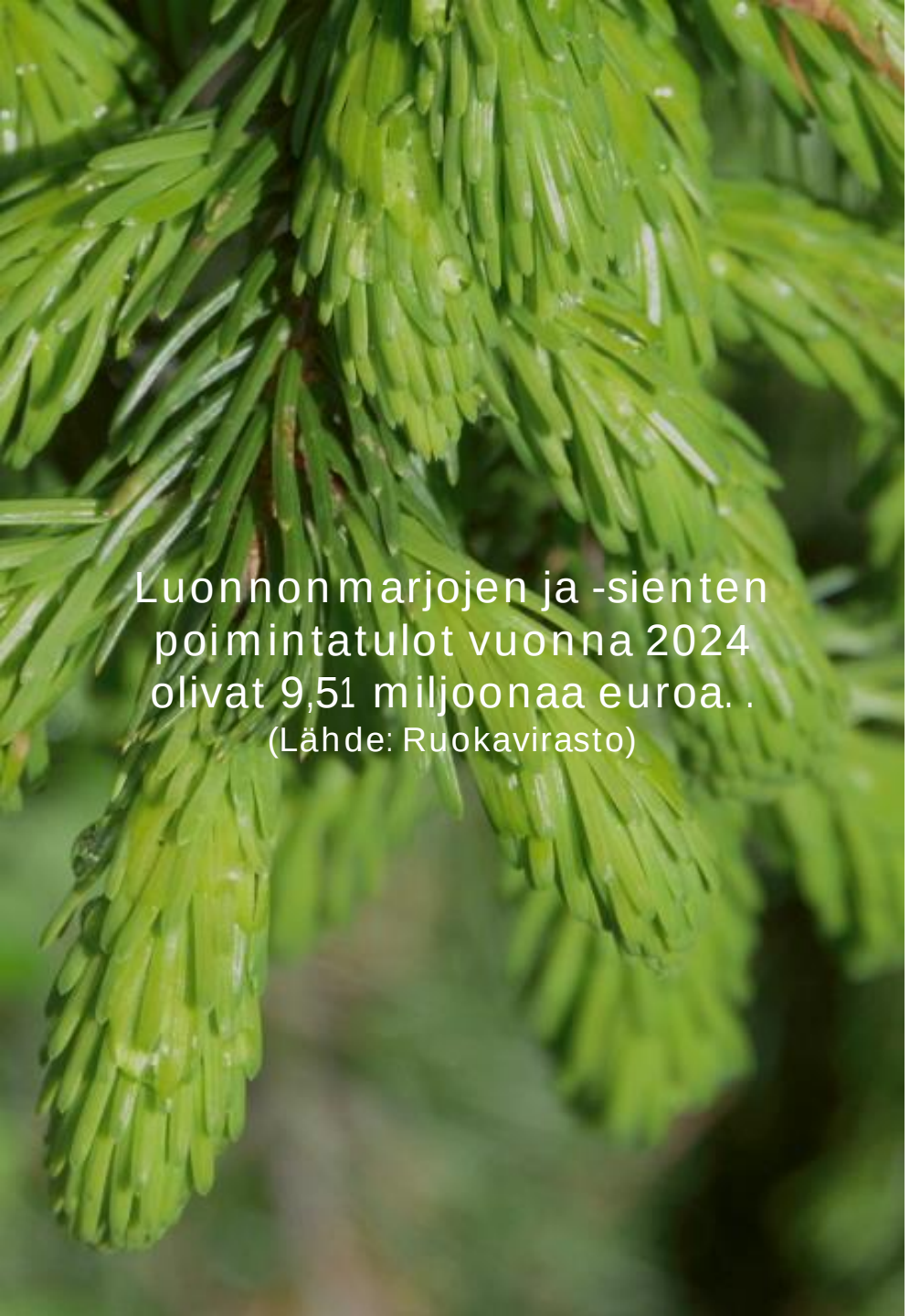

LUONNONTUOTEALAN TALOUDELLINEN MERKITYS

Suomessa on viime vuosina luonnontuotealalla toimii noin 622 yritystä, joista 20 % harjoittaa luonnontuotteiden keruuta, viljelyä ja puoliviljelyä.

Valtaosa alan yrityksistä on mikroyrityksiä, joista suurin osa työllistää alle 10 henkilöä. Luonnontuotealan yrityksissä työskentelee arviolta noin 2 700 työntekijää. Lisäksi Suomeen saapuu vuosittain keskimäärin 2 500–4 300 ulkomaalaista luonnontuotteiden kerääjää.

Lähde: TEM toimialaraportit 2021:6. Tulevaisuuden luonnontuoteala.

Lisäarvoa luonnontuotteita jalostamalla

Lähde: TEM toimialaraportit 2018. Luonnontuoteala. / Tilastokeskus.

Matkailun kokonaisviennin on kasvanut hieman ja oli 5,5 miljardia euroa vuonna 2024. (Tilastokeskus, Visit Finland) Kotimainen matkailukysyntä on selvästi korkeampaa kuin ulkomainen.

Metsästys-, kalastus- ja suurpetojen katselu- ja kuvausmatkailu on viime vuosina kasvanut.

MATKAILU JA VIRKISTYS SUOMESSA

Suomessa on 41 kansallispuistoa. Vuonna 2024 kansallispuistojen kävijöiden paikallistaloudelliset vaikutukset olivat yhteensä 285 miljoonaa euroa ja 2 247 henkilötyövuotta (Lähde: Metsähallitus).

Keskimäärin kansallispuistoissa kävijöiden rahankäyttö tuo lähialueelle yli 10 euroa jokaista puiston retkeilypalveluihin ja luontokeskuksiin sijoitettua euroa kohti.

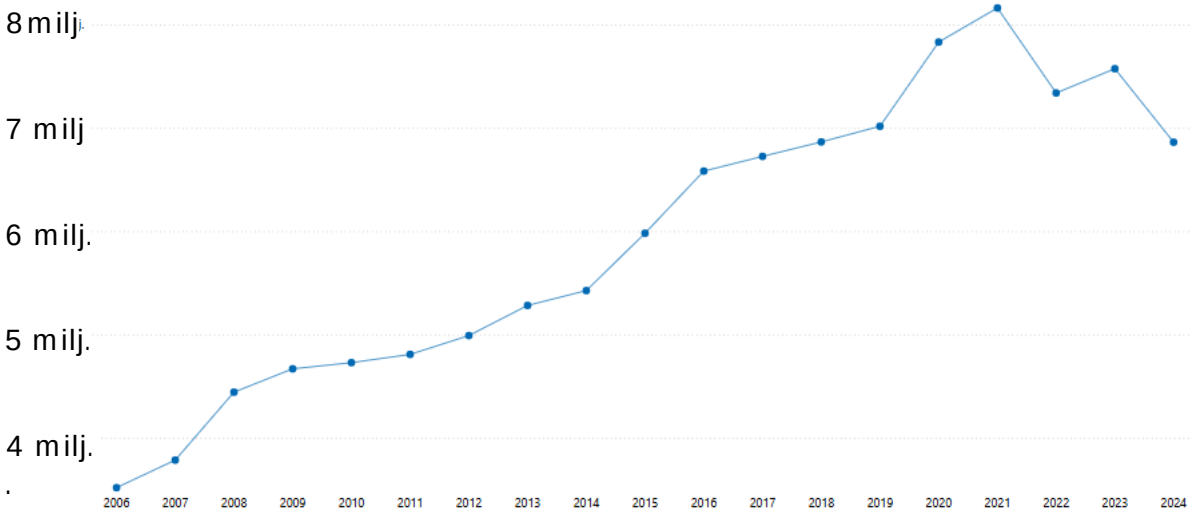

Kansallispuistojen kävijämäärät 2006-2024 milj. / vuosi (Lähde: Metsähallitus)

SUOMESSA ON 300 000 METSÄSTÄJÄÄ

Metsästyksen kokonaisarvoksi Suomessa on arvioitu vuonna 2018 170–242 miljoonaa euroa ja riistanhoidon sekä siihen liittyvän vapaa-ehtoistyön arvoksi 125–180 miljoonaa euroa.

EU:n alueella tehdyissä selvityksissä eurooppalaisen metsästyksen arvoksi on arvioitu 16 miljardia euroa ja metsästykseen liittyvän vapaaehtoistyön arvoksi niin ikään 16 miljardia euroa.

Hirvenlihaa saadaan lähes 10 miljoonaa kiloa vuosittain. Vuosittain lähes 75 prosenttia kaikesta riistalihasta saadaan hirvistä, mikä kattaa yli puolet koko riistasaaliin arvosta.

Metsänhoidossa riista voidaan ottaa huomioon mm. säästämällä marjovia puita ja pensaita, mustikkavarvustoa, tähyily- ja piileskelypuita ja puuryhmiä sekä eri elinympäristöjä yhdistäviä vaihettumisvyöhykkeitä.

Lähde: Riistakeskus , Valtioneuvosto 2018 [Viitattu 19.6.2025])

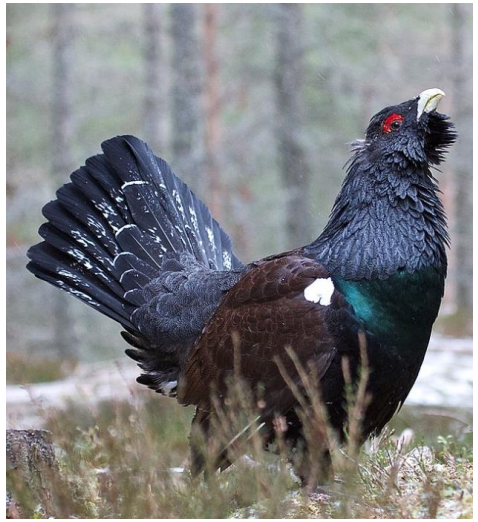

Kuva: Otto Blomqvist

ERÄMATKAILU KASVAA

Erämatkailun eli metsästys-, kalastus- ja suurpetojen katselu- ja kuvausmatkailuyritysten määrä ja liikevaihto ovat kasvaneet viime vuosina. Erämatkailun taloudellinen merkitys korostuu syrjäisillä seuduilla, missä uusien työpaikkojen synnyttäminen on haastavaa.

Erämatkailijoista huomattava osa on ulkomaalaisia. Esimerkiksi suurpetojen katselu- ja kuvausmatkailijoista 70 prosenttia on ulkomaalaisia. Suomalaisessa luonnossa viehättää paitsi eläimistö ja kasvisto, myös hiljaisuus, puhtaus, kylmyys ja pimeys.

Metsästys-, kalastus- ja suurpetojen katselu- ja kuvausmatkailuyritysten määrä, liikevaihto ja työllistävyys
Lähde: Helsingin yliopiston Ruralia-insituutti 2018

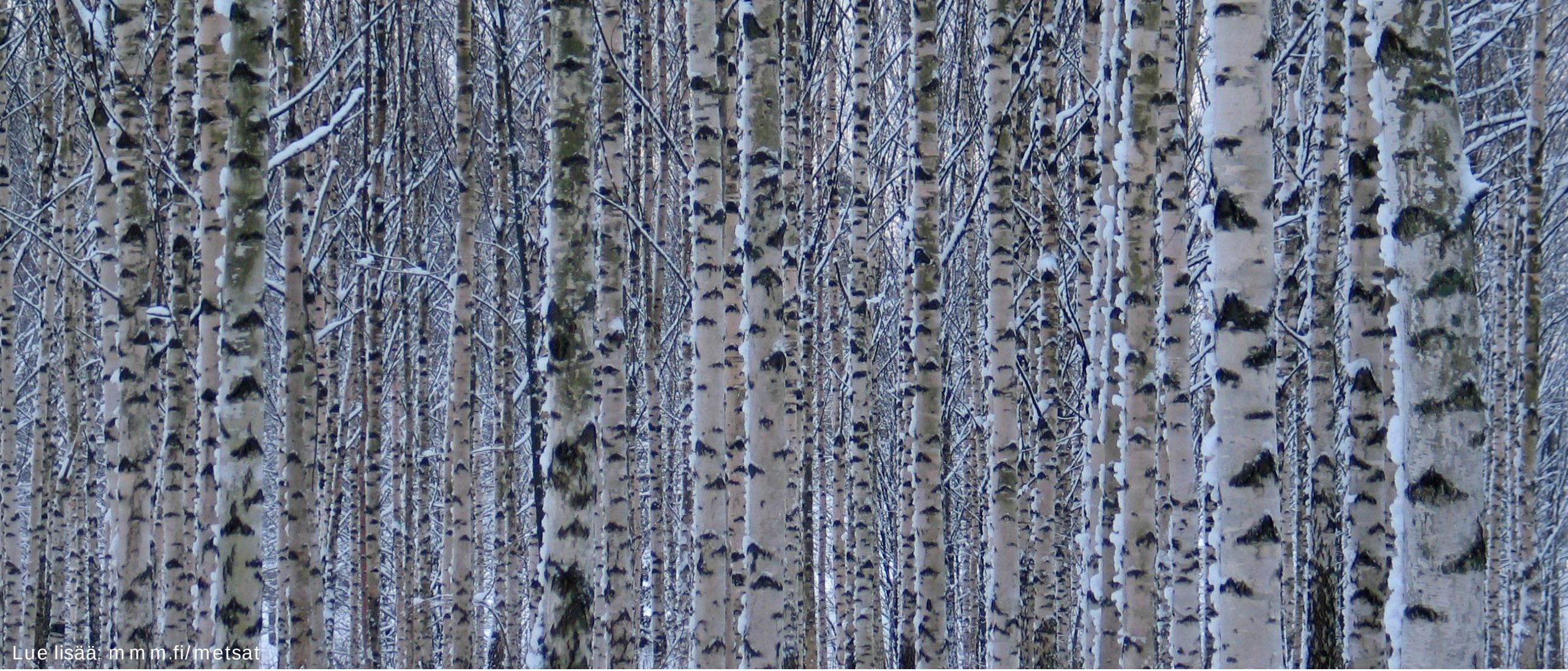

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puh. 0295 16 001